

Επιπλοκές και ασφάλεια της λιποαναρρόφησης

Complications and safety of Liposuction

ΠΕΡΙΛΗΨΗ Η Λιποαναρρόφηση αποτελεί μέθοδο αφαίρεσης τοπικού λίπους. Πρόκειται για μέθοδο ιδιαίτερα ασφαλή, αφού γίνεται μόνο με τοπική διογκωτική αναισθησία (Tumescent Anesthesia Klein – Tumescent Liposuction) και εφόσον τηρηθούν βασικοί κανόνες πριν, κατά και μετά την επέμβαση. Οι επιπλοκές οι οποίες δύναται να εμφανιστούν είναι ήσσονος σημασίας.

Λέξεις κλειδιά: Λιποαναρρόφηση, επιπλοκές, παρενέργειες, ασφάλεια.

ΜΑΡΤΖΗ Δ. ΡΟΜΠΟΤΗ

Δερματολόγος – Αφροδισιολόγος

Σε διάφορα σημεία του σώματος πολλών ατόμων υπάρχει δυστροφία και ανώμαλη συσσώρευση λίπους, που δεν επηρεάζονται από τη διαίτα, τη γυμναστική, το μασάζ κ.λπ. Η Λιποαναρρόφηση είναι μια μέθοδος -ασφαλής, γρήγορη και εύκολη- αφαίρεσης τοπικού λίπους, εφόσον τηρηθούν οι βασικοί κανόνες ασφαλείας. Όπως συμβαίνει σε όλες τις ιατρικές πράξεις, είναι δυνατό να παρατηρηθούν επιπλοκές.

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΗΣ ΛΙΠΟΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗΣ

Όπως εξηγεί ο Pierre Francois Fournier, το οίδημα, οι εκχυμώσεις, η δυσαισθησία, η δυσφορία, όπως και το ήπιο άλγος, δεν αποτελούν επιπλοκές, αλλά μέρος της επέμβασης (Εικόνες 1,2)¹.

1. Σπάνια, μετά την λιποαναρρόφηση μπορεί να εμφανιστεί φλεγμονή². Αυτή παρατηρείται συνήθως τοπικά, στο σημείο εισόδου της κάνουλας (Εικόνα 3). Για την αποφυγή αυτής της επιπλοκής είναι σημαντικό να τηρούνται οι κανόνες ασηψίας του χειρουργείου. Όταν χρησιμοποιείται η εξοιδηματική τοπική αναισθησία τύπου Klein (Tumescent Anesthesia

Εικόνα 1. Με την εξοιδηματική αναισθησία Klein και την προσεκτική περίδεση, οι εκχυμώσεις είναι δυνατό να ελαχιστοποιηθούν.

Εικόνα 2. Εκχυμώσεις.

Klein), είναι δύσκολο να δημιουργηθεί φλεγμονή, αφενός λόγω της τοπικής αγγειοσυσπάσης, η οποία γίνεται από την αδρεναλίνη και, αφετέρου λόγω της μικροβιοκτόνου δράσης της ξυλοκαΐνης με NaHCO_3 , τοπικά όπου ενίεται³.

2. Πυρέτιο. Η Rhoda Narins αναφέρει ελαφρά άνοδο της θερμοκρασίας, έως 100°F , δηλαδή περίπου $37,7^\circ\text{K}$, σε λίγους ασθενείς, μία έως δύο ημέρες μετά την επέμβαση, χωρίς ιδιαίτερη σημασία⁴.

3. Αλλεργική αντίδραση στον επίδεσμο. Είναι δυνατό να παρατηρηθεί αλλεργική αντίδραση στον επίδεσμο, ο οποίος, όμως, είναι απαραίτητος και πρέπει να τοποθετείται αμέσως μετά το πέρας της επέμβασης και να διατηρείται για 4 - 5 ημέρες, προκειμένου να περιορίζεται το οίδημα και οι εκχυμώσεις (Εικόνες 3, 4).

4. Επίσης, σπάνια μπορεί να δημιουργηθούν αιματώματα, ή να υπάρξει συλλογή ορώδους υγρού (Εικόνα 5).

5. Μετά τη λιποαναρρόφηση κοιλιάς, το υγρό της τοπικής αναισθησίας και το αίμα κατεβαίνουν προς τα κάτω, προς το εφηβείο και είναι δυνατό να παρουσιαστούν οίδημα και εκχυμώσεις στην περιοχή των γεννητικών οργάνων -μεγάλα χείλη αιδοίου, πέος, όσχεο- διάρκειας 48-72ωρων^{5,6}. Η επιπλοκή αυτή μπορεί να εμφανιστεί και στους άνδρες και στις γυναίκες. Μπορεί να αποφευχθεί με καλή περίδεση της περιοχής.

6. Σκλήρυνση της περιοχής. Παρατηρείται κυρίως στη λιποαναρρόφηση κοιλιάς, συνήθως για δύο - τρεις μήνες.

7. Κακό αισθητικό αποτέλεσμα. Μπορεί να παρατηρηθούν μικρές ή και μεγάλες ανωμαλίες της

επιφάνειας όπου έγινε η λιποαναρρόφηση, όπως πτυχώσεις και εμβυθύνσεις της επιδερμίδας, οι οποίες εύκολα διορθώνονται με touch-up^{4,6}, είτε αφαιρώντας είτε προσθέτοντας λίπος στα σημεία όπου χρειάζεται (Εικόνες 6 - 9).

8. Απώλεια αίματος. Αμέσως μετά τη λιποαναρρόφηση παρατηρείται εκροή αιματηρού υγρού από μία ή και περισσότερες τομές, που διαρκεί μέχρι 48-72 ώρες^{5,7}. Σύμφωνα με τον Klein, τον Αμερικανό Δερματολόγο που εφηύρε την εξοιδηματική αναισθησία (tumescent anesthesia), το υγρό αυτό είναι το διάλυμα της αναισθησίας με λίγο αίμα. Το αιματηρό αυτό υγρό περιέχει 1% ερυθρά αιμοσφαίρια και περίπου 2% - 3% ολικού αίματος. Εάν το υγρό είναι 300ml, υπάρχει απώλεια αίματος 10ml. Η απώλεια αίματος για κάθε λίτρο καθαρού λίπους που αφαιρείται με λιποαναρρόφηση είναι 12ml⁷.

9. Υπαισθησία. Μετά την λιποαναρρόφηση μπορεί να παρατηρηθεί μείωση της αισθητικότητας της περιοχής όπου έγινε η επέμβαση για την αφαίρεση του λίπους.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η εξέλιξη της μεθόδου, δηλαδή η χρήση μικρότερων και πιο ατραυματικών κανουλιών, η εξοιδηματική αναισθησία Klein, η λιποαναρρόφηση με σύριγγα, η καλή λήψη ιστορικού, όπως και η πιεστική περίδεση μετά την επέμβαση, έχουν μειώσει τις επιπλοκές.

Οι επιπλοκές της λιποαναρρόφησης 15.336 ασθενών, όπως βρέθηκε σε έρευνα που διενεργήθηκε από την Αμερικανική Εταιρεία Δερματοχειρουργικής

Εικόνα 3. Αλλεργική αντίδραση στον επίδεσμο.

Εικόνα 4. Αλλεργική αντίδραση στους επιδέσμους, 5 ημέρες μετά από λιποαναρρόφηση ράχης.

Εικόνα 5. Συλλογή υγρού.

Εικόνα 6. Πολλαπλές εμβυθύνσεις γλουτών, μηρών και έσω επιφάνειες του δεξιού κυρίως γόνατος, μετά από επέμβαση διενεργηθείσα αλλού.

το 1994, ήταν σπάνιες και μικρής βαρύτητας. Δεν υπήρξε κάποια σοβαρή επιπλοκή, όπως θάνατος, εμβολή (πνευμονική ή λιπώδης), υποβολημικό σοκ, διάτρηση περιτοναίου ή θώρακος ή θρομβοφλεβίτις. Δεν απαιτήθηκε μεταγγιση αίματος σε κανέναν από τους 15.336 ασθενείς, ούτε νοσηλεία σε νοσοκομείο για θεραπεία επιπλοκών. Επίσης, δεν αναφέρθηκαν αλλεργικές αντιδράσεις στο μείγμα της εξοιδηματικής αναισθησίας⁶.

Δεν έχει αναφερθεί θάνατος σε λιποαναρρόφηση η οποία έγινε μόνο με εξοιδηματική τοπική αναισθησία. Η εξοιδηματική αναισθησία δεν πρέπει να συνδυάζεται με ολική νάρκωση, γιατί αυξάνεται ο κίνδυνος πνευμονικού οιδήματος.

Σε συστηματική και ενδελεχή έρευνα, η οποία διεξήχθη από το Δερματολόγο κ. Νίκο Γιαννόπουλο το 2004, βρέθηκε ότι επί 2.493 λιποαναρροφήσεων από Δερματολόγους, υπήρξαν δύο περιπτώσεις φλεγμονής στο σημείο εισόδου, που υποχώρησαν με αντιβίωση, έξι περιπτώσεις μη ικανοποιητικού αισθητικού αποτελέσματος και τρεις περιπτώσεις υπαισθησίας μικρής διάρκειας⁸.

ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΗΣ Η ΛΙΠΟΑΝΑΡΡΟΦΗΣΗ;

Η Λιποαναρρόφηση με εξοιδηματική τοπική αναισθησία είναι μια ασφαλής μέθοδος αφαίρεσης τοπικού, εντοπισμένου λίπους. Η μεγάλη ποσότητα του διαλύματος λιδοκαΐνης/επινεφρίνης που ενίεται, προκαλεί χαμηλές συγκεντρώσεις της λιδοκαΐνης στο αίμα, όπως και μικρή απώλεια αίματος⁹. Θα πρέπει να τηρηθούν όλες οι παράμετροι ασφαλείας, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι κατά και μετά την επέμβαση.

Καταρχάς, προ της επέμβασης, θα πρέπει να ληφθεί το ηεπτομερές ιστορικό του ασθενούς, ώστε να αποκλειστούν οι περιπτώσεις ασθενών που πάσχουν από διαταραχές της πήξης του αίματος, εμβολές, θρομβοφλεβίτιδα, καταστάσεις που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα κατά τη διάρκεια της επέμβασης ή και μετά. Στον ασθενή πρέπει να δοθούν σαφείς οδηγίες αποφυγής διαφόρων φαρμάκων (π.χ. μακρολιδών, αντιμυκητιασικών, βενζοδιαζεπινών, σιμετιδίνης κ.λπ.) για 7 ημέρες προ της επέμβασης, ενώ πρέπει να ληφθεί υπόψη και η λήψη αντιουλι-

Εικόνα 7. Μετά διορθωτική λιποαναρρόφηση και λιποπρόσθεση.

Εικόνα 8. Πολλαπλές εμβυθύνσεις κυρίως στο άνω και μέσο τριτημόριο του μηρού άμφω και στην έσω επιφάνεια του δεξιού γόνατος, μετά από επέμβαση διενεργηθείσα αλλού.

Εικόνα 9. Μετά διορθωτική λιποαναρρόφηση και λιποπρόσθεση.

ληπτικών και φαρμάκων του θυρεοειδούς.

Απαραίτητη είναι η διεξαγωγή εργαστηριακών εξετάσεων και η λήψη διαφανειών – φωτογραφιών των σημείων όπου πρόκειται να επεμβούμε. Τέλος, πρέπει να υπογραφεί το συναινετικό έντυπο της επέμβασης.

Κατά την επέμβαση, τώρα, ο ιατρός δεν πρέπει να υπερβεί τόσο το όριο της επιτρεπόμενης δόσης της εξοιδηματικής αναισθησίας, όσο και το επιτρεπόμενο ποσό του αφαιρούμενου λίπους. Οι κάνουλες χρειάζεται να είναι λεπτές και όχι αιχμηρές. Θα πρέπει να υπάρχει καλή ασηψία του χώρου και των περιοχών όπου θα γίνει η λιποαναρρόφηση, για να ελαχιστοποιηθεί η περίπτωση μόλυνσης. Αμέσως μετά την επέμβαση εφαρμόζονται οι επίδεσμοι, ο κορσές ή και τα καλσόν.

Μετά τη λιποαναρρόφηση, θα πρέπει να κρατηθεί ο κορσές ή τα καλσόν για 20 ημέρες έως ένα μήνα. Λαμβάνονται διαφάνειες – φωτογραφίες των σημείων όπου έγινε η λιποαναρρόφηση. Χορηγείται αντιβίωση για 3-4 ημέρες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Λιποαναρρόφηση είναι ασφαλής μέθοδος αφαίρεσης λίπους, όταν γίνεται μόνο με εξοιδηματική τοπική αναισθησία, όταν λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα προ της επέμβασης, κατά την επέμβαση, αλλήλα και μετά, ούτως ώστε να μην δημιουργούνται επιπλοκές. Μέσα σε λίγα μόνο χρόνια, έχει γίνει παγκοσμίως δημοφιλής, λόγω της μεγάλης της ασφάλειας και των ελάχιστων και μικρής βαρύτητας πιθανών επιπλοκών.

SUMMARY

Liposuction is a method for removing unwanted fat. The method is safe only when done under local anesthesia, with Tumescent Anesthesia Klein (Tumescent Liposuction) and when the basic rules are followed before, during and after the procedure. Complications are fewer and minor.

Key words: Liposuction, side effects, complications, operation safety.

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Μάρτζη Δ. Ρομποτή
Δερματολόγος – Αφροδισιολόγος
Βασιλίσσης Σοφίας 129, 11526 Αθήνα
E-mail: iatrom@ath.forthnet.gr

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Pierre François Fournier. Liposculpture the syringe technique. Edition Arnette Paris, 1991; 105 -114.
2. Bernstein G, Hanke CW. Safety of Liposuction: A Review of 9478 Cases Performed by Dermatologists. J Dermatol Surg Oncol 1988; 14:1112-1114.

3. Thompson KD, Welykyj S, Massa. MC. Antibacterial Activity of Lidocaine in Combination with a Bicarbonate Buffer. *J Dermatol Surg Oncol* 1993; 19:216-220.
4. Narins RS. Liposuction Surgery of the Lateral Thigh. *J Dermatol Surg Oncol* 1988; 14:1155-1161
5. Pollack SV. Liposuction of the Abdomen - The Basics. Πρακτικά XXth Congress of the ISDS. Half-Day Liposuction Course, September 2, 1999, page 45.
6. Hanke CW, Bernstein G, Bullock S. Safety Liposuction in 15.336 Patients. National Survey Results. *J Dermatol Surg.* 1995; 21:459-462.
7. Klein JA. Tumescent Technique for Regional Anesthesia Permits Lidocaine Doses of 35mg/kg for Liposuction. *J Dermatol Surg Oncol* 1990; 16:248-263.
8. Γιαννόπουλος Ν. Η Λιποαναρρόφηση από τη Δερματολογική Σκοπιά. *Ελληνική Δερματοχειρουργική.* 2004; 1(4):298-305
9. Lillis PJ. Liposuction Surgery Under Local Anesthesia: Limited Blood Loss and Minimal Lidocaine Absorption. *J Dermatol Surg Oncol* 1988; 14: 1145-1148.
10. Pollack SV, Hanke CW. Πρακτικά XXth Congress of the ISDS. Half-Day Liposuction Course. September 2, 1999, page 74-87